FÖRSTAINSTANSRÄTTENS BESLUT
(andra avdelningen i utökad sammansättning)
den 27 november 2001 *

I mål T-222/00,

Otto Wöhr GmbH, Friolzheim (Tyskland), företrätt av advokaterna C. Hebel och G. Walz,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av K.-D. Borchardt, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten M. Núñez Müller, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 26 juni 2000 att inte inleda ett formellt granskningsförfarande, som föreskrivs i artikel 88.2 EG, till följd av sökandens klagomål avseende det statliga stöd som

* Rättegångsspråk: tyska.

de tyska myndigheterna har beviljat Hydraulik Markranstädt GmbH och Hydraulik Seehausen GmbH,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(andra avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av avdelningsordföranden R.M. Moura Ramos samt domarna V. Tiili, J. Pirrung, P. Mengozzi och A.W.H. Meij,

justitiesekreterare: H. Jung,

följande

Beslut

Bakgrund till tvisten

1 Sökanden är ett företag som är verksamt på den europeiska marknaden för tillverkning och montering av parkeringssystem för bilar. Företaget tillverkar såväl mekaniska som elektroniskt styrda parkeringssystem samt så kallade biltorn som används för lagring och uppvisning av bilar.

2 Hydraulik Markranstädt GmbH (nedan kallat Markranstädt) och Hydraulik Seehausen GmbH (nedan kallat Seehausen) var statligt ägda företag i Tyska

demokratiska republiken och utgjorde en del av Kombinat VEB Orsta Hydraulik AG, Leipzig. Otto Nußbaum GmbH & Co. KG (nedan kallat Nußbaum), med säte i Kehl (Tyskland), förvärvade Seehausen den 10 december 1992 och därefter Markranstädt den 3 maj 1994. De två senare företagen påstås vara helägda dotterbolag till Nußbaum, bolag som tillverkar dels väsentliga delar till parkeringssystem för bilar, dels parkeringssystem som marknadsförs under märket Nußbaum. Nußbaum uppges befinna sig i en direkt konkurrenssituation i förhållande till sökanden. Sedan några år tillbaka tillverkar Nußbaum enligt uppgift även parkeringssystem.

3 Förbundsrepubliken Tyskland underrättade den 7 april 1998 kommissionen om stöd på 6,09 och 8,56 miljoner tyska mark (DEM) till Markranstädt respektive Seehausen. Kommissionen fastställde genom besluten av den 26 oktober 1999 respektive den 10 november 1999, i enlighet med artikel 88.3 EG, att stödåtgärderna var förenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 a EG.

Det administrativa förfarandet

4 Sökanden ansökte genom en skrivelse av den 12 november 1999 om att få tillgång till texten till svarandens beslut angående det statliga stödet till Markranstädt.

5 Sökanden ingav i skrivelse av den 2 december 1999 ett klagomål mot detta beslut, vars text i sin helhet den ännu inte hade fått tillgång till. Sökanden begärde samtidigt att ett formellt granskningsförfarande av stödet som beviljats Markranstädt skulle inledas och upprepade sin begäran om att få tillgång till beslutstexten.

6 Kommissionen underrättade, genom skrivelse av den 8 december 1999, sökanden om att beslutet angående Markranstädt hade fattats med tillämpning av artikel 88.3 EG och att det hade översänts till de tyska myndigheterna för att de skulle kunna inkomma med synpunkter. Den åtog sig att skicka det aktuella beslutet till sökanden så snart synpunkterna hade inkommit. Svaranden informerade även sökanden om att beslutet fanns tillgängligt på svarandens hemsida på Internet. Kommissionen fastslog följande:

"Det är för närvarande inte möjligt att inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 EG eftersom klagomålets fullständiga motivering saknas."

7 Sökanden begärde i skrivelse av den 4 januari 2000 ännu en gång att få tillgång till beslutstexten angående Markranstädt. Eftersom sökanden angav att den ännu inte hade fått kommissionens skrivelse av den 8 december 1999 skickade kommissionen den på nytt genom skrivelse av den 12 januari 2000. I skrivelse av den 21 januari 2000 begärde sökanden återigen den fullständiga lydelsen av förevarande beslut.

8 Ett kort meddelande om besluten angående Seehausen respektive Markranstädt publicerades helt kort i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 19 februari 2000 (EGT C 46, s. 4) respektive den 4 mars 2000 (EGT C 62, s. 18) och enligt kommissionen var beslutens fullständiga lydelse tillgänglig på den Internetadress som angavs i Officiella tidningen.

9 Enligt sökanden skickade svaranden beslutet angående Markranstädt i skrivelse av den 21 mars 2000 som sökanden erhöll den 27 mars 2000 och genom detta beslut blev sökanden nödvändigtvis underrättad om kommissionens beslut angående Seehausen.

10 Sökanden meddelade i skrivelse av den 25 maj 2000 kommissionen motiveringen för sitt klagomål av den 2 december 1999 mot beslutet angående Markranstädt. Sökanden begärde även ännu en gång att kommissionen skulle inleda och genomföra ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG.

11 Sökanden ingav i skrivelse av den 26 maj 2000 även ett klagomål mot godkännandet av stödet till Seehausen och begärde att ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG skulle inledas angående detta stöd.

12 Svaranden svarade i skrivelse av den 26 juni 2000 att de två berörda besluten var "definitiva och därmed inte [kunde] angripas genom ett klagomål med en begäran om att ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG [skulle] inledas".

13 Sökanden begärde i skrivelse av den 5 juli 2000 att svaranden skulle förklara detta och betonade att svaranden i skrivelse av den 8 december 1999 angett att det var möjligt att inleda ett formellt granskningsförfarande när det förelåg ett vederbörligen motiverat klagomål.

14 Kommissionen svarade i skrivelse av den 7 augusti 2000 att den enligt artikel 9 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel [88] i EG-fördraget (EGT L 83, s. 1) endast får upphäva ett beslut när det är grundat på oriktiga upplysningar. Den tillade att om det i ett klagomål görs gällande att det skett en felaktig rättstillämpning eller en oriktig bedömning i ett beslut, kan beslutet endast angripas genom att talan väcks vid domstol.

Förfarandet och parternas yrkanden

15 Sökanden har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 25 augusti 2000.

16 Kommissionen har, genom särskild handling som inkom till förstainstansrättens kansli den 30 oktober 2000, med stöd av artikel 114.1 i förstainstansrättens rättegångsregler, framställt en invändning om rättegångshinder.

17 Sökanden har den 11 december 2000 inkommit med ett skriftligt yttrande angående denna invändning.

18 Förbundsrepubliken Tyskland har, genom handling som inkom till förstainstansrättens kansli den 30 januari 2001, begärt att få intervenera i förfarandet till stöd för svaranden.

19 Svaranden har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan,

— pröva invändningen om rättegångshinder innan talan avgörs i sak, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

20 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— avslå invändningen om rättegångshinder,

— ogiltigförklara kommissionens beslut av den 26 juni 2000 att inte inleda ett formellt granskningsförfarande angående det stöd som beviljats Markranstädt och Seehausen, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

Upptagande till sakprövning

21 Förstainstansrätten kan enligt artikel 114.4 i rättegångsreglerna på begäran av en av parterna, meddela beslut om att en talan skall avvisas, utan att pröva själva

sakfrågan. Enligt artikel 114.3 skall återstoden av förfarandet vara muntligt om inte rätten bestämmer annat. I detta fall anser förstainstansrätten att den har fått tillräckliga upplysningar genom handlingarna i ärendet för att kunna meddela beslut utan att fortsätta förfarandet.

Parternas argument

22 Kommissionen har gjort gällande att dess skrivelse av den 26 juni 2000 inte utgör en rättsakt mot vilken talan kan väckas och att sökanden i själva verket begär en ogiltigförklaring av besluten av den 26 oktober och den 10 november 1999 om godkännande av stödet till Markranstädt och Seehausen. Den har även anfört att dess svar i skrivelse av den 8 december 1999, där den angav att den i detta läge inte kunde inleda ett formellt granskningsförfarande eftersom den för detta behövde klagomålets fullständiga motivering, inte kan åberopas med framgång till stöd för att förevarande talan kan tas upp till sakprövning. Kommissionen har slutligen gjort gällande att sökandens hänvisning till processuella rättigheter är ogrundad och att förevarande talan inte kan prövas, även om den skulle avse ett avslag på en begäran om upphävande av ett av besluten av den 26 oktober och den 10 november 1999 enligt artiklarna 9 och 13.3 i förordning nr 659/1999.

23 Sökanden har gjort gällande att dess talan kan tas upp till sakprövning. Sökanden har hävdat att den berörs direkt och personligen, med avseende på dess möjligheter på marknaden, av den snedvridna konkurrensen till Markranstädts, Seehausens och i synnerhet Nußbaums fördel, som bibehålls genom beslutet av den 26 juni 2000.

24 Sökanden har gjort gällande att svaranden, om den hade handlat i enlighet med förordning nr 659/1999, skulle ha inlett ett formellt granskningsförfarande och gett sökanden tillfälle att lämna synpunkter enligt artikel 20 i denna förordning. Genom att inte ha fullgjort denna skyldighet har svaranden dels nekat sökanden

skyddet enligt artikel 87.1 EG, dels åsidosatt dess rätt till försvar. Likaså anser sig sökanden direkt berörd eftersom dess begäran har avslagits, vilket utgör en överträdelse av förfaranderegelerna som föreskrivs i förordning nr 659/1999 vars syfte är att skydda sökanden.

25 Sökanden har gjort gällande att skrivelsen av den 26 juni 2000 utgör ett beslut mot vilket talan kan väckas i den mening som avses i artikel 230 fjärde stycket EG. Denna skrivelse utgör inte bara en informationsskrivelse som skickats till sökanden för att bringa klarhet i vissa frågor. Svaranden har redan i skrivelse av den 8 december 1999 nämnt möjligheten att inleda ett formellt granskningsförfarande om sökandens motiverade klagomål skulle innehålla påståenden som nödvändiggör ett inledande av ett förfarande. Sökanden anser att kommissionen inte endast har hänvisat till en vägran att inleda ett formellt granskningsförfarande utan att den uttryckligen gett sökanden tillfälle att motivera sitt klagomål för att kunna avgöra om den skulle inleda ett sådant förfarande, vilket skulle ha gett sökanden möjlighet att lämna sina synpunkter angående de ifrågasatta stödåtgärderna i enlighet med artikel 20 i förordning nr 659/1999.

26 Enligt sökanden hänvisade kommissionen i skrivelsen av den 8 december 1999 till möjligheten att inleda ett formellt granskningsförfarande, vilket skiljer förevarande fall från dem som prövats i förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1996 i mål T-154/94, CSF et CSME mot kommissionen (REG 1996, s. II-1377), och domstolens dom av den 2 april 1998 i mål C-367/95 P, kommissionen mot Sytraval och Brink's France (REG 1998, s. I-1719), i vilka det inte uttryckligen angavs en ytterligare vägran att inleda ett formellt granskningsförfarande utan endast indirekt framgick att förfarandet inte hade inletts.

27 Eftersom kommissionen därefter i beslutet av den 26 juni 2000 har uteslutit den möjlighet som den själv tidigare nämnt, kan talan väckas mot beslutet då det har karaktären av ett självständigt beslut och det försatt sökanden i en sämre situation jämfört med före beslutet.

28 Sökanden har medgett att svarandens argumentation hade varit riktig om kommissionen inte hade gett sökanden tillfälle att motivera sitt klagomål mot besluten angående stödåtgärderna för att kunna bedöma om det fanns anledning att inleda ett formellt granskningsförfarande. Sökanden har gjort gällande att om svaranden endast hade angett att besluten som fattats angående stödåtgärderna var slutliga skulle det ifrågasatta beslutet av den 26 juni 2000 inte ha haft karaktären av ett nytt och självständigt beslut.

29 Sökanden har betonat att svaranden tvärtom har anmodat sökanden att inkomma med en motivering och låtit förstå att den därefter skulle besluta huruvida det fanns anledning att inleda ett granskningsförfarande. Kommissionen har inte heller angett att endast ett upphävande av beslutet var möjligt enligt artikel 9 i förordning nr 659/1999 utan den har uttryckligen angett att det var möjligt att inleda ett formellt granskningsförfarande.

30 Sökanden har framhållit att ett upptagande till sakprövning av förevarande talan, under dessa omständigheter, inte är oförenligt med artikel 230 femte stycket EG.

31 Sökanden har, i andra hand, gjort gällande att förevarande talan även kan anses ha som föremål en vägran av kommissionen att inleda ett förfarande enligt artiklarna 9 och 13.3 i förordning nr 659/1999 för upphävande av besluten om stödåtgärderna som beviljats Markranstädt och Seehausen. Ett upphävande av ett beslut enligt artikel 9 i denna förordning är möjligt när beslutet är grundat på oriktiga upplysningar som lämnats under förfarandet och som varit avgörande för beslutet. Sökanden anser att dessa förutsättningar föreligger beträffande ovannämnda beslut. Såsom det i detalj har beskrivits i klagomålens motiveringar, var den information som lämnats av marknadsföringsbyrån Rehberg, vars undersökning ligger till grund för kommissionens beslut att godkänna stödåtgärderna, oriktig och bristfällig.

Förstainstansrättens bedömning

32 Rätten erinrar om att det formella granskningsförfarandet i enlighet med artikel 88.2 EG föregår ett beslut om huruvida ett statligt stöd är förenligt med den gemensamma marknaden. Kommissionen skall inleda ett sådant förfarande när den efter en preliminär granskning finner att en anmäld åtgärd föranleder tveksamhet i fråga om dess förenlighet med den gemensamma marknaden.

33 Efter det att förordning nr 659/1999 har trätt i kraft skall kommissionen i enlighet med dess artikel 9 även inleda ett formellt granskningsförfarande när den har för avsikt att upphäva ett beslut som fastställer att ett statligt stöd är förenligt med den gemensamma marknaden med motiveringen att beslutet grundar sig på oriktiga upplysningar som lämnats under förfarandet och som varit avgörande för beslutet.

34 Det skall betonas att om kommissionen i ett beslut fastställer att statligt stöd är förenligt med EG-fördraget utan att inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG skall en berörd part som vill tillvarata de processrättsliga rättigheter som denne har enligt denna bestämmelse väcka talan vid förstainstansrätten mot detta beslut inom den frist som föreskrivs i artikel 230 femte stycket EG (se domstolens dom av den 19 maj 1993 i mål C-198/91, Cook mot kommissionen, REG 1993, s. I-2487, punkt 23, svensk specialutgåva, volym 14, s. I-201, och av den 15 juni 1993 i mål C-225/91, Matra mot kommissionen, REG 1993, s. I-3203, punkt 17, svensk specialutgåva, volym 14, s. I-213, samt förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1996 i mål T-266/94, Skibsværftsforeningen m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-1399, punkt 45, och av den 16 september 1998 i mål T-188/95, Waterleiding Maatschappij mot kommissionen, REG 1998, s. II-3713, punkt 53).

35 I förevarande fall är talans syfte att erhålla en ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 26 juni 2000 att inte inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG rörande det statliga stöd som Förbundsrepubliken Tyskland har beviljat Markranstädt och Seehausen.

36 Dessa stödåtgärder har ansetts förenliga med den gemensamma marknaden genom kommissionens beslut av den 26 oktober respektive den 10 november 1999. Dessa beslut fattades innan sökandens ansökningar av den 25 och den 26 maj 2000 inkom, vilka gett upphov till beslutet av den 26 juni 2000.

37 Enligt sökanden skickade svaranden beslutet av den 26 oktober 1999 angående Markranstädt i skrivelse av den 21 mars 2000, som sökanden erhöll den 27 mars 2000, och genom detta beslut blev sökanden obestridligen underrättad om kommissionens beslut angående Seehausen.

38 Sökanden borde ha väckt talan inför förstainstansrätten inom föreskriven tid mot besluten om godkännande av de ifrågasatta stödåtgärderna för att tillvarata de processrättsliga rättigheter som den har enligt artikel 88.2 EG och erhålla inledandet av ett formellt granskningsförfarande enligt denna bestämmelse.

39 Sökanden har dock aldrig väckt talan mot dessa beslut. Efter att ha fått kännedom om besluten har sökanden endast ingett klagomål mot dem genom skrivelser till kommissionen av den 25 och den 26 maj 2000 (se ovan punkterna 11 och 12).

40 Ansökningarna i dessa skrivelser om att kommissionen skulle inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG var utan verkan. När ett beslut om ett statligt stöds förenlighet med den gemensamma marknaden har fattats och det

inte har ogiltigförklarats efter att en talan väckts vid gemenskapsdomstolen kan ett sådant förfarande inte längre inledas. Under dessa omständigheter har en vägran att inleda ett formellt granskningsförfarande inte några rättsliga konsekvenser för sökanden eftersom denna vägran endast utgör en bekräftelse av besluten om godkännande av de statliga stöden.

41 Det skall vidare prövas huruvida sökandens ståndpunkt, som åberopats i andra hand, enligt vilken talan även kan anses ha som föremål en vägran av kommissionen att inleda ett förfarande för upphävande enligt artiklarna 9 och 13.3 i förordning nr 659/1999 (se ovan punkt 31), är välgrundad.

42 Det framgår såväl av ansökan som av skrivelserna som sökanden har ställt till kommissionen och i synnerhet av sökandens motiverade klagomål att syftet med begäran som denna riktat till svaranden inte var att inleda ett sådant formellt granskningsförfarande som föregår ett upphävande av besluten rörande de aktuella stödåtgärderna i enlighet med artikel 9 i förordning nr 659/1999, då ett sådant förfarande endast rör frågan huruvida besluten grundar sig på oriktiga upplysningar som lämnats under förfarandet och som varit avgörande för besluten.

43 Sökanden har inte begärt upphävandet av kommissionens beslut av den 26 oktober och den 10 november 1999, i vilka det fastställdes att stödet till Markranstädt och Seehausen var förenligt med den gemensamma marknaden.

44 Sökanden har inte heller gjort gällande inför kommissionen att besluten skulle upphävas därför att de grundar sig på oriktiga upplysningar som lämnats under förfarandet och som varit avgörande för besluten.

45 Sökanden har tvärtom uttryckligen begärt att svaranden skall inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG, vilket kommissionen inleder när ett statligt stöd föranleder tveksamhet i fråga om dess förenlighet med den gemensamma marknaden innan den fattar ett beslut om stödet. Ett sådant förfarande omfattar obestridligen en rättslig bedömning av situationen i fråga och är, till skillnad från förfarandet som föregår ett eventuellt beslut om upphävande, inte begränsat till fastställandet av de faktiska omständigheterna.

46 Förevarande talan kan under dessa omständigheter inte anses ha som föremål en vägran av kommissionen att inleda förfarandet för upphävande enligt artiklarna 9 och 13.3 i förordning nr 659/1999 (se ovan punkt 31).

47 Denna slutsats påverkas inte av kommissionens skrivelse av den 8 december 1999 (se ovan punkt 6).

48 Även om det är beklagligt att kommissionen inte underrättat sökanden korrekt och fullständigt om dess rättsliga ställning, påverkar det inte de i detta fallet tillämpliga bestämmelserna om rättsmedel för att angripa kommissionens beslut om statligt stöd. Dessutom är dessa regler, såsom de framgår av rättspraxis, under alla omständigheter så tydliga att sökanden inte kan åberopa kommissionens skrivelse av den 8 december 1999 som grund för att talan kan prövas i sak.

49 Därmed kan sökandens talan, i motsats till vad sökanden gjort gällande, inte anses ha som föremål en vägran av kommissionen att inleda det förfarande för upphävande som föreskrivs enligt artiklarna 9 och 13.3 i förordning nr 659/1999.

50 Med hänsyn till vad som anförts ovan skall talan avvisas enligt artikel 114 i rättegångsreglerna.

51 Under dessa omständigheter saknas skäl att pröva Förbundsrepubliken Tysklands ansökan om att få intervenera i målet.

Rättegångskostnader

52 Enligt artikel 87.3 i rättegångsreglerna kan förstainstansrätten besluta att vardera parten skall bära sin kostnad, om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter, eller om särskilda omständigheter motiverar det.

53 Kommissionen har i skrivelse av den 8 december 1999 låtit sökanden tro att det var möjligt att inleda ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 EG, och den har förklarat att en felaktig rättstillämpning eller en oriktig bedömning endast kan angripas på rättslig väg först efter det att fristen för att väcka talan mot besluten om de ifrågasatta stödåtgärdernas förenlighet med den gemensamma marknaden löpt ut.

54 Förstainstansrätten anser därför att vardera parten skall bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder fattar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(andra avdelningen i utökad sammansättning)

följande beslut:

1) **Talan avvisas.**

2) **Vardera parten skall bära sin rättegångskostnad.**

3) **Det saknas skäl att pröva Förbundsrepubliken Tysklands ansökan om att få intervenera.**

Luxemburg den 27 november 2001

H. Jung
Justitiesekreterare

R.M. Moura Ramos
Ordförande